

SZAKMAI BESZÁMOLÓ
Elektronikus újságírói szakkör

Készítette:
Benéné Kaszás Erika
és
Rohács Imre

TÁMOP-3.2.3/A-11/1-2012-0039 Építő közösségek Derecskén 3. ütem

A tanulók megismerkedtek a tömegkommunikáció fogalmával, hatásmechanizmusával, jelentőségeivel. A kommunikáció egyik legfontosabb lépésével kezdtük a foglalkozásokat: bemutatkoztunk, megismerkedtünk egymással, elmondtuk elvárásainkat és félelmeinket a szakkörrel kapcsolatban. Megismertük a projekt során megvalósítani kívánt feladatainkat. Tréninggel folytatódott a foglalkozás, ahol a kommunikációval kapcsolatos élethelyzeteket gyakorolhatták a tanulók illetve önmagukat és a környezetüket is jobban megismerhették ezáltal.

A szakkör egy részében elméletoktatás folyik, a fogalmak alapvető ismerete elengedhetetlen. A beszéd és metakommunikációs eszközök használata, megfelelő alkalmazása és megértése napjainkban rendkívül fontos, a leendő újságírók számára egyenesen nélkülözhetetlen. A tömegkommunikáció és jellemzői a sajtóban, a rádióban, a televízióban és az interneten egyaránt alapos ismereteket igényelnek.

Fontos, hogy a tanulók megismerjék a média és azok eszközeinek rövid történetét, a közszolgálati és kereskedelmi média hasonlóságait és különbségeit. Elkülönítettük, csoportosítottuk ezeket, példák segítségével. A tanulók rendkívül élvezték a média fejlődésének történet, és azokat a részeket amelyeket már ők is ismertek kiegészítették saját élményeikkel, véleményeikkel is.

Kiderült, hogy mely területeken tájékozottak és melyeken kevésbé azok. Az internet már az ő világuk, azonban hírportálokat még kevésbé látogatnak, nyomtatott sajtót a helyi lapon kívül nem igazán forgatnak a kezükben. Éppen ezért nagyon fontos, hogy minél többet olvassanak, nem csak könyvet, hanem híreket, interjúkat, stb.

Játékos formában önismeret és személyiségfejlesztő tréninget tartottunk, így sikerült a jövőkép megfogalmazása, múltbeli események „letevése”. A diákok plakátokat készítettek. Megtanulták, hogy mi az újságíró közvetítő (médiium) szerepe a tömegkommunikációs folyamatban.

TÁMOP-3.2.3/A-11/1-2012-0039 Építő közösségek Derecskén 3. ütem

Az „alapozás” után következett a dolgok neheze, az írás. Szabadon választott, illetve meghatározott témákban kellett rövid írásokat készíteni. Ezek olykor változatos, vidám feladatok voltak, de akadtak olyanok is amelyeket komolyabban kellett venni. A tanulók ehhez rugalmasan alkalmazkodva alkottak érdekesebbnél érdekesebb írásokat. A helyesírásukat azonban még szükséges fejleszteni, erre a későbbiekben még kitérünk. Fontos megismertetni velük a különböző sajtóműfajokat.

Megismerték a sajtó fogalmának definícióját, a sajtót mint a szocializáció eszközét. Az információs és egyéb műfajok funkció szerinti elkülönítését, a hírérték fogalmát, az átmeneti műfajok és a publicisztikai műfajok jellemzőit is megismerhették a foglalkozásokon. Lényeges része a munkának az újságíró felkészülésének, az anyaggyűjtésnek módjai. Bemutattuk, hogy milyen a felkészült, hiteles újságíró. Szó esett a hiteles forrás használatának fontosságáról, az információforrások megválogatásával kapcsolatos óvatosságról: a hírforrás ellenőrzése, kezelése. Nem mindegy ugyanis, hogy a szabadon szerkeszthető Wikipédiában vagy egy Akadémiai nagylexikonban nézünk utána háttérinformációknak. Ha hibázunk, annak következményei is lehetnek, emiatt kitértünk a sajtójog, sajtóetika alapvető kérdéseire is. Milyen a tudósítói magatartás, melyek az etikai és viselkedéskultúrabeli szabályok. Mindezek mellett az interneten is vannak írott, íratlan szabályok, ilyen például a netikett. Megtanultuk, hogyan viselkedjünk chat, üzenőfalak, kommentek használata során, melyek a legfontosabb tudnivalók internetes oldalak használata közben.

Összegeztük az új médiatörvény szigorításait és ezek előnyeit és hátrányait. A kapcsolattartás során állandó az e-mail és telefonhasználat. Emiatt kiemelten fontos a magánjellelű és a hivatalos kapcsolatfelvétel illemtana, a hivatalos kapcsolattartás folyamata, a hivatalos levél megírásának követelményei.

Elmentünk a könyvtárba, ahol ismert napi- és hetilapokból műfaji sajátosságokat hordozó cikkeket gyűjtöttünk (hír, interjú, riport gyűjtése, formai szabályaik felismerése),

TÁMOP-3.2.3/A-11/1-2012-0039 Építő közösségek Derecskén 3. ütem

megbeszéltük észrevételeinket, megfigyeléseinket. A nyilvános helyen történő viselkedési szokásokra is felhívtuk a figyelmet.

Az elméletoktatási rész folytatásaként a tájékoztató műfajok közös jellemzői voltak témáink: hírforrás, az objektivitás mint alapvető követelmény megnyilvánulási formáinak megfigyeltetése a műfaji sajátosságokon belül. Feladatul híreket kellett gyűjteni az iskolai életből. Ezek megírásához szükség volt megbeszélni a hír típusait, írásának gyakorlását. A gyűjtött iskolai információk alapján a mínuszos, címes hír formai sajátosságai is szempontok voltak. Mindemellett mint a hír „bővített kiadása”, az információ fogalma is megtárgyalásra került. Feladat: terepmunka keretében hírek, információk gyűjtése majd megírása az iskola és a város életéből.

Ezt követte a tudósítás fogalmának megismerése. A kötelező helyszíni jelenlét követelményeinek nagy részét külső helyszíneken gyakorolhattuk mivel az időjárási körülmények az évszakhoz képest meglepő módon igen jók voltak. Megtanultuk a tudósítás és kommentár elkülönítésének módját, megismertük a tudósító felelősségét valós példákon és gyakorlatokon keresztül. Összegyűjtöttük a tudósító speciális szakterületeit, pl.: politikai, bűnügyi, mezőgazdasági, oktatási stb. Felad: tudósítás egy szabadon választott eseményről. Évzáró hangverseny, mikulásnap ünnepség, iskolai karácsony volt a legnépszerűbb három téma.

A gyerekek elmondásuk szerint nagyon jól érzik magukat a foglalkozásokon, amely egyértelműen látható abból is, hogy az órák végén haza sem akarnak menni, még szívesen maradnának inkább tovább. Azt is kérték, hogy a karácsonyi és újév közötti téli szünetben is legyen tartva foglalkozás.

A sok olvasás jó hatással van az íráskészségére, bővíti a szókincset, kifejleszti a kifejezések válogatott használatát. A szakkörökre járó tanulók nagy része könyvtári klubtag, rendszeresen és gyakran járnak a könyvtárba, így nem volt idegen számukra, amikor több alkalommal is ellátogattunk oda a foglalkozások keretében is. Kosztolányi portérinterjúit

TÁMOP-3.2.3/A-11/1-2012-0039 Építő közösségek Derecskén 3. ütem

megismerve felfedeztük az interjúk formai sajátosságait, megtanultuk a portréinterjúk és „szakértő” interjúk közötti különbséget. Megállapítottuk gyakorlati példákon keresztül, hogy miért elengedhetetlen felkészülni, anyagot gyűjteni interjúalanyunkról.

Gyakori, hogy az emberek összekeverik az interjú fogalmát a riportéval: az interjúkat riportnak nevezik általában, ami hiba. Tanítványaink ezentúl már mások hasonló hibáit fogják észrevételezni; megismerték a riport és az interjú közötti különbségeket. Móricz Zsigmond riportjait elemezve megismertük a műfaj sajátosságait, megállapítottuk, hogy miért is nevezik a riportot a műfajok királynőjének.

Általános iskolai irodalom órákon tananyag a Nyugat és az Élet és Irodalom című folyóirat szerzőinek munkássága, életük. Megismertük a glosszát Ady műveinek segítségével, olvastunk jegyzeteket, kommentárokat, megbeszéltük a vezércikk fogalmát, lényegét, a gyakorlatban is megpróbáltunk ilyen írásokat alkotni.

A sajtóban az egyik legfontosabb elem a cím. A cím figyelemfelkeltő, utal a témára, megágyaz a témának. Kerestünk cikkeket, megállapítottuk, hogy jó vagy rossz címük van-e, és indokoltuk véleményünket. Felfedeztük a bulvársajtó és a közmédia címadásai közötti különbségeket.

A helyesen írás elengedhetetlen az újságírói munkához, legyen az televíziós vagy írott sajtó. Szójátékokkal tréningeztünk, átismételtük a legfontosabb dolgokat, amelyek nyelvtan órán is rendszeresen előkerülnek: igekötők használata (a tapasztalatok szerint egyre több embernél hiba manapság), egybeírás, különírás, összetett szavak használata, szóképek, metaforák használata, képzavarok, szóláskeveredések, közhelyek kerülése.

Elérkezett a legtöbb tanuló által várva várt anyagrész, amikor már a weboldallal foglalkozunk. Megismertük a különböző hírportálokat, felmértük az általános felhasználóbarát-szemponatok szerinti elvárásokat. Megbeszéltük, hogy mitől lehet jó vagy rossz egy honlap, majd lépésről lépésre megterveztük honlapunkat. Feladatként mindenki

TÁMOP-3.2.3/A-11/1-2012-0039 Építő közösségek Derecskén 3. ütem

megtervezte álmai weboldalának látványterveit.

A tervezés során fontos dolgokat kellett érintenünk: színek helyes használata, betűméretek, betűtípusok válogatása. Nem mindegy, hogy ergonómiailag hová kerülnek a dolgok, például egy keresőmező, a menü vagy a logó. Ezek alapján elkezdtek megtervezni a projekt során megvalósuló honlapunkat, illetve megismertünk webes keretrendszereket (Joomla, Drupal).

Kipróbáltuk, hogyan lehet feltölteni, módosítani, törölni tartalmat, hogyan hozhatunk létre új menüpontokat adminisztrációs felületen keresztül. Színeztük a lap elemeit, háttérrel módosítottunk.

Egy honlap szerkezete nem elég a működéshez, tartalom is kell rá, ügyelni kellett arra, hogy az iskola, a város életéből különböző írások is születhessenek. Önálló írások készítése, majd azok bemutatása, értékelése volt feladat kapott illetve szabadon választott témákban. Helyesírás és tartalom tekintetében is szükséges ellenőrizni az írások, megbeszélni az esetleges hibákat, észrevételeket tenni a jövőben születendő írásokra vonatkozóan is.

A megszületett írásokat mindenki saját kezűleg töltötte fel a honlapra. Kipróbáltuk, hogyan lehet beágyazni különböző interaktív, web 2.0-s elemeket, például Youtube videót. A feltöltött tartalmat teszteltük a látogatók oldaláról is, az esetleges hibákat, programhibákat javítottuk.

A csoportok megismerték a nagy szerkesztőségek munkáját is, látogatást tettünk a megyei napilap, a Hajdú-bihari Napló szerkesztőségében, ahol a napindító értekezlettől a nyomdába kerülésig minden információt részletesen megismerhettünk az újság készítéséről. A napló elektronikus testvére a Hajdú Online (Haon) és további online kiadványok működését is láthattuk.

Másnap a Debrecen Televízió és annak honlapja, a Dehír szerkesztőségében tett látogatáson további új, látványos ismeretanyagokkal találkozhattak a tanulók.

TÁMOP-3.2.3/A-11/1-2012-0039 Építő közösségek Derecskén 3. ütem

A művelődési házba megszervezett előadáson a Kereskedelmi és Iparkamarai előadáson is részt vettek a gyerekek.

A projekt végéhez közeledve megállapíthatjuk, hogy a résztvevő tanulókon látjuk a folyamatos érdeklődést a téma iránt. Van olyan résztvevő, akinek már a helyi lapban is jelent meg írása, de mindegyiküket invitáljuk természetesen a jövőbeni közös munkára, többen jelezték már efféle szándékukat is.